

Turizm Akademik Dergisi

Tourism Academic Journal

www.turizmakademik.com

Kültürel Miras Kavramına İlişkin Algıların Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi*

Özlem KÖROĞLU**^a, Hasret ULUSOY YILDIRIM^a, Cevdet AVCIKURT^a

^a Balıkesir Üniversitesi, Turizm Fakültesi, BALIKESİR

Öz

Araştırmanın amacı, turizm rehberliği eğitimi alan öğrencilerin kültürel miras kavramına ilişkin algılarının ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda metafor yorumlamaya başvurulmuştur. Araştırmada her bir öğrencinin kültürel miras kavramına yönelik bir metafor üretmesi beklenmiştir. Araştırmanın verileri, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümünde tüm sınıflarda öğrenim gören 284 öğrenciden elde edilmiştir. Ancak veriler değerlendirilirken: metafor belirtilmeyen, metafor belirtilmiş olsa da nedeni belirtilmeyen ve anlamsız metafor belirten toplam 22 form elenerek araştırmanın kapsamı dışına bırakılmış ve analizler 262 form üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır; bulgular yüzde ve frekans değerleri ile ortaya konmuştur. Öğrencilerden toplanan verilerin analiz edilmesi sonucunda 106 metafor ve bu metaforların içerdikleri ortak özelliklerine göre gruplandırılmasıyla oluşan altı kategori tespit edilmiştir. Çalışmada kültürel miras kavramına yönelik en fazla “hazine” metaforunun üretildiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Rehberliği Öğrencileri, Kültürel Miras, Kültürel Miras Algısı, Metafor Analizi.

Abstract

The purpose of the study is to elucidate the perceptions of the cultural heritage concept of the students who have tourism guidance education. For this purpose, metaphor interpretation has been appealed. In the research, each student was expected to generate a metaphor for the concept of cultural heritage. The data of the study were obtained from 284 students who are studying in all classes at Balıkesir University Tourism Faculty Tourism Guiding Department during 2016-2017 year, spring semester. Nevertheless, 22 forms were excluded because of the fact that they are not included any metaphor, any cause and included meaningless metaphor. Analyses were carried out with 262 forms. In this research, the phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used; the findings are revealed with the frequency and percentage values. As a result of analyzing the data collected from the students, six categories were determined by classifying according to 106 metaphor and their common features. In the study, “treasure” is the most produced metaphor among the metaphors for the concept of cultural heritage.

Keywords: Tourism Guiding Students, Cultural Heritage, Cultural Heritage Perception, Metaphor Analysis.

JEL CODE: L80, L83, L84

Makalenin Geçmişi:

Gönderim Tarihi : 22.11.2017

Düzeltilme : 05.02.2018

Kabul : 01.05.2018

Köroğlu, Ö. & Ulusoy Y. H. & Avcıkurt, C. (2018). Kültürel Miras Kavramına İlişkin Algıların Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi, Turizm Akademik Dergisi, 5 (1), 98-113.

* Bu çalışma 04-08 Ekim 2017 tarihinde Muğla Marmaris'te düzenlenen Uluslararası Turizm ve Kültürel Miras Kongresinde sözlü olarak sunulmuş bildirinin genişletilmiş ve gözden geçirilmiş halidir.

** Sorumlu yazar e-posta: okoroglu@balikesir.edu.tr

GİRİŞ

İnsanlığın doğa ile olan mücadelesindeki tüm maddi ve manevi kazanımlar olarak tanımlanan kültür (Avcıkurt, 2015: 160), bir yaşam biçimidir (Suvanto, 2002: 21). Kültür bir toplumu diğerlerinden ayıran en önemli unsur olmakla birlikte (Beşirli, 2011: 140), o toplumun tüm karakteristik etkinliklerini kapsamaktadır (Hebdige, 2004: 16). Tarihsel süreçte üretilen, kuşaktan kuşağa aktarılan tüm maddi ve manevi özellikler olan kültür (Özgen, 2013: 1), toplumların varlıklarını sürdürdüklerinin bir işareti olarak ele alınmaktadır (Haydaroğlu, 2003: 2). Kaplan (1999), toplumlara ait kültürlerin yalnızca yazılı ve sözlü eserlerden ibaret olmadığını; toplumların birlikte uyum sağladıkları örf ve adetlerin toplum karakterlerinin temelini oluşturduğunu ifade etmiştir. Kültür denildiğinde akla örf ve adetlerin yanı sıra, sanatın (müzik, dans, mimari, resim vb.) da geldiğini; tüm bunların kültürel mirasın temeli ve yapıtaşları olduğunu belirtmiştir (Aktaran Avcı & Memişoğlu, 2016). Miras ise, “bir neslin kendinden sonra gelen nesle bıraktığı şey” şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2017). Doğaner’ in (2003: 1) tanımına göre miras tarih, sanat, etnoloji, sosyoloji, antropoloji ve dil alanlarında sahip olunan üstün değerli mekân, varlık ve olaylar bütünüdür. Bir başka ifadeyle miras, “bir kültüre ait olan” şeklinde tanımlanan bir olgudur (Kurtar & Somuncu, 2013: 36).

Kültür ve kültürel miras toplumların kaynaklarıdır; bu anlamda kültürü yansıtan eserler, gelecek nesillere bu eserlerin ortaya çıktıkları tarihleri gösteren tanıklar olarak ifade edilmektedir. Toplumlara mal olmuş kültürel mirasın korunması bir bakıma insanlık tarihinin korunması anlamına da gelmektedir (Akay, 2006; Endresen, 1999). Ev sahibi toplumun, kültürünü farklı kültürlerden gelen ziyaretçilere gösterme ve tanıtmaya fırsatı genellikle o toplum için bir kıvanç kaynağı olmaktadır. Bu durum, turizmin olumlu sosyo-kültürel etkileri kapsamında değerlendirilmektedir (Avcıkurt, 2017). Bu bağlamda, turizm ve kültürel miras arasındaki karşılıklı bağımlılık gün geçtikçe daha belirgin hale gelmektedir. Kültürel miras, turizmin gelişmesi için bir temel oluşturmakta; sahip çıkıldığında, toplumun bir parçası olduğunda ve fayda sağladığında anlam bulmaktadır (Endresen, 1999). Buradan hareketle, turizm eğitimi alan öğrencilerin turizme hatırı sayılır katkısı bulunan kültürel miras hakkındaki algıları önem kazanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, turizm rehberliği eğitimi alan öğrencilerin kültürel miras kavramına ilişkin algılarının ortaya çıkarılmasıdır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kültürel varlıklar arkeolojik, etnografik ve tarihi eserler ile mimariyi temsil eden nesnelere oluşmak-

tadır (Merryman, 1989: 341). Geçmiş yaşantıyla ilgili bilgileri aktaran somut ve anlamlı belgelerin başında gelen kültürel miras, taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarından oluşmaktadır (Yeşilbursa, 2013: 408). Kültürel miras, toplumsal refahın önemli bir parçasıdır (Tweed & Sutherland, 2007: 62) ve aynı zamanda sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın yakından ilişkili olduğu bir alandır (Rusalić, 2009: 20). Kuşaktan kuşağa aktarılan gelen tüm eserler ve değerler o ülkenin zenginliği olarak görülmektedir (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009: 1). Bireysel veya toplumsal olarak anlam yüklediği için korunan, geçmişten aktarılan insan iletişiminin ve davranışlarının izleri ve ifadeleri kültürel miras olarak tanımlanmaktadır (De Troyer ve ark., 2005: 12). Kültürel miras, geçmişte, yakın geçmişte ve günümüzde yaşayan bir halkın varoluşunun yaratıcı ifadesi olarak tanımlanmakta; bir ülke ve o ülke insanlarının başarılarını, inançlarını ve geleneklerini ifade etmektedir (Aslan & Ardemagni, 2006: 7). Buradan hareketle, kültürel miras, en genel anlamda, geçmiş nesillerin meydana getirdikleri ve kuşaktan kuşağa aktardıkları maddi ve manevi kültürel ürünler olarak tanımlanabilmektedir (Çetin, 2010: 183).

Kültürel miras, “geçmişten miras alınan ve farklı nedenlerle geleceğe miras bırakılmak istenen, fiziksel olarak var olan ve insanlar tarafından yapılmış her türlü eserler ile bir topluma ait değerler bütünü” şeklinde tanımlanmaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009: 3). Aşlıoğlu & Memlük (2010: 185) ise kültürel mirası, bir yörenin geçmiş ve/veya mevcut kültürüne ait bilgileri içeren sanat, mimari, tarih, arkeoloji, etnografya alanlarında öneme sahip olan taşınır ve/veya taşınmaz tüm soyut ve/veya somut varlıkları olarak tanımlamaktadır. Kültürel miras bir toplumun yaratıcı gücünü ve o toplumun yaşam tarzını yansıtan bir kavram olmasının yanı sıra ortak mirasın bir parçası olarak da kabul edilmektedir (Avcı & Memişoğlu, 2016: 106). Kültürel miras, insanlığın var olduğu günden bu yana yaşayarak biriktirdiği, geliştirdiği, zenginleştirdiği ve gelecek kuşaklara aktardığı veri dizisidir (Selanik-Ay & Kurt-dede-Fidan, 2013: 1137). Aynı zamanda kültürel miras, geçmiş, bugün ve gelecek arasında bir köprü görevi gören, kuşaklararası iletişime olanak sağlayan, bir yer, bir ulus ve bir kültür açısından bireye aitlik duygusu kazandıran ve bireyin kimlik problemini çözen yenilenebilir değerler toplamıdır (Kiper, 2004: 14).

Avrupa Konseyi Toplum İçin Kültürel Mirasın Değeri Çerçeve Sözleşmesi’nde (2006: 75) kültürel miras kavramı “geçmişten devralınan, insanların, sürekli evrilen değer, inanç, bilgi ve geleneklerinin anonim bir ifadesi ve yansıması olarak ayırt ettikleri bir kaynaklar kümesi” şeklinde tanımlanmaktadır. Avrupa Konseyi’nde ise kavram, insanların sürekli değişen değerlerinin, inançlarının, bilgilerinin ve geleneklerinin bir

ifadesi ve yansımaları olarak tanımladıkları ve geçmişten miras olarak aldıkları bir grup kaynak olarak ifade edilmektedir (Council of Europe, 2005: 2). Labadi (2013: 28), UNESCO'nun Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi'nde (1972) kültürel mirasın, anıtları (tarih, sanat veya bilim açısından istisnai evrensel değerdeki mimari eserler, heykel ve resim alanındaki şaheserler, arkeolojik nitelikte eleman veya yapılar, kitabeler, mağaralar), yapı topluluklarını (mimarileri, uyumlulukları veya arazi üzerindeki yerleri nedeniyle tarih, sanat veya bilim açısından istisnai evrensel değere sahip ayrı veya birleşik yapı toplulukları) ve sitleri (tarihsel, estetik, etnolojik veya antropolojik bakımlardan istisnai evrensel değeri olan insan ürünü eserler veya doğa ve insanın ortak eserleri ve arkeolojik sitleri kapsayan alanlar) kapsadığını belirtmektedir. Vecco (2010: 322) kültürel miras kapsamına ilişkin bu yaklaşımın bir başka uluslararası belgede de (The European Charter of Architectural Heritage of Amsterdam, 1975) yer aldığını ifade etmektedir.

Kültürel miras, 17 Ekim 2003 tarihinde Paris'te imzalanan UNESCO Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesine göre somut ve somut olmayan kültürel miras olarak ikiye ayrılmıştır (UNESCO, 2003: 2). Somut kültürel miras, anıt, bina, heykel, tablo gibi fiziksel olarak dokunulabilen miras öğelerini ifade ederken (Aslan & Ardemagni, 2006: 7), somut olmayan kültürel miras ise cansız nesnelere ziyade insanlarda şekillenen miras şeklinde tanımlanmaktadır (Logan, 2007: 33). Yapılar, tarihi mekânlar, anıtlar ve korunması gereken tüm eserler somut kültürel miras (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009: 1), elle tutulup gözle görülmeyen fakat bir toplumu toplum yapan değerler olan müzik, şarkı, dans, kukla, tiyatro, sosyal uygulamalar, ritüeller, doğa ve evren hakkındaki bilgi ve uygulamalar, epik, masal ve öyküler, sözlü gelenekler ve ifadeler ise somut olmayan kültürel miras kapsamında değerlendirilmektedir (Ahmad, 2006: 298; Kurin, 2004: 67).

Metafor analizi ile ilgili alanyazın incelendiğinde, çalışmaların çoğunlukla eğitim bilimleri kapsamında yapıldığı ancak farklı çalışma gruplarına da uygulandığı görülmüştür. Bununla birlikte turizm ile ilişkilendirilen çalışmaların da var olduğu belirlenmiştir. Eğitim bilimleri kapsamında öğretmen adaylarının, eğitim (Altun & Apaydın, 2013), kültür-dil ilişkisi (Göçer, 2013), yabancı dil (Gömlüksiz, 2013), çevre sorunları (Kaya, 2014), tarih öğretmenliği (Özbaş & AYTEKİN, 2013), matematik (Şahinkaya & Yıldırım, 2016), pedagojik formasyon (Yapıcı & Yapıcı, 2013), öğretmenlerin ön inanç (Farrell, 2006) ve okul yöneticilerinin teknoloji liderliği (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz & Dalgıç, 2011) kavramına ilişkin algıları metafor analizi yoluyla incelenmiştir. Bu çalışmaların yanı sıra üniversite öğrencilerine küresel ısınma (Ateş & Karatepe, 2013), çevre

(Aydın, 2011), dil öğretmenleri (Nikitina & Furuoka, 2008), lise öğrencilerine üniversite (Korkmaz & Bağçeci, 2013), ilköğretim öğrencilerine akademisyen (Polat, Apak & Akdağ, 2013), ilköğretim birinci kademe öğrencilerine ve öğretmen adaylarına okul (Saban, 2008) ve ortaokul öğrencilerine düşünme (Demir & Özmen, 2015) kavramına ilişkin algıları sorulmuş ve bu algılar metafor analizi yoluyla belirlenmiştir. Turizm ile ilişkilendirilen çalışmalarda ise, ortaokul öğrencilerinin müze (Bozdoğan & Sünbül, 2016), kültürel mirasa duyarlılık değeri (Kılcan & Akbaba, 2013), üniversite öğrencilerinin milli değerler (Karaçanta, 2013), ortaöğretim öğrencilerinin turizm (Özder, Kaya & Ünlü, 2012) ve turizm ve otel işletmeciliği bölümü ön lisans programı öğrencilerinin turizm (Saçılık, Çevik & Özkan, 2016) kavramına ilişkin algıları sorulmuş ve bu algılar metafor analizi yoluyla tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının kültürel miras (Selanik-Ay & Kurtdede-Fidan, 2013), kavramına ilişkin algıları metafor analizi yoluyla incelenmiştir. Ancak turizm olgusu içerisinde önemli bir yeri olan kültürel mirasa ilişkin, birer kültür elçisi olan ve ülke turizme büyük katkılar sağlayacak olan turist rehberi adaylarının algılarının metafor analizi ile belirlendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Buradan hareketle, bu çalışmanın amacı, turizm rehberliği öğrencilerinin kültürel miras kavramına ilişkin algılarını metafor analizi yöntemi ile belirlemektir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada turizm rehberliği eğitimi alan öğrencilerin kültürel miras algıları metafor analizi yoluyla incelenmiştir. Metafor (mecaz), bir kavram veya bir terimin belirli bir benzerliği ifade etmek amacıyla farklı bir içeriğe uygulandığı dil formudur (Yıldırım & Şimşek, 2008: 207). Metafor "bir şeyden diğerine anlam aktarmaya" yarayan sözcüktür. Metaforlar, geleneksel olarak, "konuşmacının dilini süsleyen konuşma figürleri" olarak görülmekteydi. Son zamanlarda ise psikologlar ve dilbilimciler metaforları, "birbiriyle uyuşmayan iki alanın birbirine eşleşmesi" yoluyla "toplumsal olguların imgelerini" yansıtan "önemli bir algı ve iletişim aracı" olarak görmeye başlamışlardır (Nikitina & Furuoka, 2008). Metafor, iki kavram arasında bir köprü gibi kullanılmaktadır. Burada birinci kavram genellikle herkesin özelliklerini çok iyi bildiği bir kavramdır. Bu kavramın bilinen bir özelliği ile yeni kavramın benzer bir özelliği kullanılarak kısa yoldan anlatılmaktadır (Güner, 2013: 429). Metaforlar, yeni teori ve anlayışları geliştirmek için değerli ve yaratıcı araçlar olarak görülmektedir (Andriessen & Gubbins, 2009). Temelde, metafor kavramı ile kastedilen, bir kavram, olgu veya olayın başka bir kavram, olgu veya olaya benzetilerek açıklanmasıdır (Saban, 2008: 460). Metaforlar iki amaçla kullanılmaktadır. Bunlar; bir durumu betimle-

me ve bir süreci hızlandırma veya iyileştirmez. Betimleme amacıyla kullanıldığında bir durum, olay ve olgu var olduğu haliyle betimlenmekte ve resmedilmektedir. Bir süreci hızlandırma veya iyileştirme amacıyla kullanıldığında ise metaforlar bir değişim aracı olarak görülmektedir. Metaforların nitel bir veri toplama yöntemi olarak kullanılması daha çok betimleme rolüne karşılık gelmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2008: 212). Bu çalışmada metaforlar, “Kültürel Miras” kavramını betimlemek amacıyla kullanılmıştır.

Metafor analizi temel kavramsallaştırma araştırmalarında kullanılan yararlı bir yaklaşım olarak görülmektedir. Metafor analizi kuramsal bir kavramın yapılandırıldığı ve anlamlandırıldığı farklı yolları tanımlamaya, bu farklı kavramsallaştırmaların birbirleriyle nasıl ilişkili olduğuna dair bilgi sağlamaya ve bu kavramsallaştırmaların kavram hakkında daha ileri teorileri nasıl etkilediğini göstermeye yardımcı olabilmektedir (Andriessen & Gubbins, 2009). Nitel bir araştırma aracı olan metafor analizi, araştırmacılara, kavramsal metaforları inceleme imkânı vererek belirli bir konunun düşünce kalıplarını ve anlayışlarını anlama olanağı sağlamaktadır. Metafor analizi, konuyla ilgili konuşmak için kullanılan dilsel metafor örneklerini toplamak, bunları kavramsal metaforlarla genelleştirmek ve bu sonucun örnek oluşturan veya bunları oluşturan anlayışların veya düşünce kalıplarının ortaya konması için kullanılan bir yöntem olarak açıklamaktadır. Metafor analizinin amacı, katılımcıların sistematik olarak birbirleriyle bağlantılı olduklarını düşündükleri dilsel ifadelerin analizi yoluyla bir kavramı diğeriyle ilişkilendirmesini sağlayan ve sosyo-bilişsel bağlantılardan oluşan kavramsal metaforları anlamaya çalışmaktır. Metaforlar, araştırmalara yeni bakış açıları kazandıran değerli bir araçtır. (Armstrong, Davis & Paulson, 2011).

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji deseni, “birkaç kişinin bir fenomen veya kavramla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını” tanımlamaktadır (Aydın, 2016: 77). Fenomenoloji deseni, farkında olunan ama ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgular üzerinde durmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Fenomenolojik desende önemli olan şey, belirlenen bölgede araştırmanın problemine konu olan fenomeni deneyimleyen ve bu deneyimi açık bir şekilde ifade edebilen bireylerin bulunmasıdır (Güler, Halıcıoğlu & Taşgın, 2015).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu turizm rehberliği öğrencileri oluşturmaktadır. Turizm rehberliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin çalışma grubu olarak seçilmesinin temel nedeni, öğrencilerin özellikle

mesleki derslerinde kültürel miras ile ilgili oldukça çok veriye rastlamalarından dolayı kültürel mirasa yönelik algılarının büyük oranda şekillenmiş olmasıdır. Bu araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümü’nde tüm sınıflarda (1., 2., 3., ve 4. sınıf) öğrenim gören 284 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Ancak veriler değerlendirilirken metafor belirtilmeyen, metafor belirtilmiş olsa da nedeni belirtilmeyen ve anlamsız metafor belirten 22 form ele-nerek araştırma kapsamı dışına bırakılmış ve analizler 262 öğrenciden toplanan formlar üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Çalışmanın amacı doğrultusunda bir soru formu hazırlanmıştır. Soru formunda turizm rehberliği bölümü öğrencilerinin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla sorulmuş sorular ve kültürel mirasa yönelik algılarını belirlemek amacıyla sorulmuş bir açık uçlu soru yer almaktadır. Araştırma sınıf ortamında gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin formu doldurmaya başlamasından önce metafor kavramı tanımlanmış, öğrencilere kültürel mirasa ilişkin metafor üretirken sadece bir kavrama benzetebilecekleri ve “çünkü ...” ile başlayan ifadenin ürettikleri metaforu açıklayıcı nitelikte olması gerektiği hatırlatılmıştır. Öğrencilere düşünceleri ve formu doldurmaları için 15 dakika süre verilmiştir. Öncelikle öğrencilerin demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla cinsiyet, yaş ve sınıf soruları yöneltilmiştir. Daha sonra çalışmada her bir öğrencinin kültürel miras kavramına yönelik bir metafor üretmesi beklenerek, kendilerine “Bana göre kültürel miras ... gibidir. Çünkü ...” şeklinde açık uçlu bir soru yöneltilmiştir. Soru cümlesinde yer alan “... gibi” kelimesi ile metaforun konusu ve kaynağı arasındaki ilişki, “çünkü ...” ile bu metafora yüklenen anlam ve nedeni tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmada kullanılan bu cümleler araştırmanın veri kaynağını oluşturmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Bunlar, kodlama ve ayıklama, kategori geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik, verilerin analizi ve son olarak verilerin yorumlanması aşamalarıdır. Belirtilen bu aşamalar daha önce de metafor yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen çalışmalarda da (Güveli, İpek, Atasoy & Güveli, 2011; Hacıfazlıoğlu ve ark., 2011; Tiryaki & Demir, 2016; Tortop, 2013) kullanılmıştır. Kodlama ve ayıklama aşamasında öncelikle turizm rehberliği öğrencilerinin kültürel mirasa yönelik geliştirdikleri metaforlar araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Veriler değerlendirilirken metafor belirtilmeyen, metafor belirtilmiş olsa da nedeni belirtilmeyen ve anlamsız

metafor belirten 22 form elenerek araştırma kapsamı dışına bırakılmış ve analizler 262 form üzerinden gerçekleştirilmiştir. Geçersiz formlar elendikten sonra metaforlar listelenmiş ve bu aşamada öğrencilerin 106 adet geçerli metafor ürettikleri tespit edilmiştir. Kategori geliştirme aşamasında öğrencilerin kültürel miras kavramına yönelik geliştirdikleri metaforlar ortak özellikleri ve gerekçeleri dikkate alınarak belirli gruplar altında toplanmıştır. Turizm rehberliği öğrencilerinin kültürel miras kavramına yönelik geliştirdikleri metaforların oluşturduğu kategoriler altı grupta ele alınmıştır. Bunlar; önem açısından kültürel miras, toplumsal değerler açısından kültürel miras, yaşamsal değerler açısından kültürel miras, çekicilik açısından kültürel miras, tarihi açıdan kültürel miras ve aydınlatıcı bir unsur olarak kültürel mirastır. Bu kategorilerin belirlenmesinde ve adlandırılmasında aşağıda yer alan gerekçeler ve Selanik-Ay & Kurtdede-Fidan (2013) tarafından yapılan çalışma dikkate alınmıştır.

- Birinci grupta yer alan metaforların gerekçeleri genellikle geçmişten günümüze aktarıldığı, değerli olduğu ve korunması gerektiği yönündedir. Bu nedenle bu grupta yer alan metaforlar önem açısından kültürel miras kategorisi altında toplanmıştır.
- İkinci grupta yer alan metaforların gerekçeleri genellikle toplum geleceğine yön verdiği, nesilden nesile aktarılması gerektiği ve insanlığın ortak değeri olduğu yönündedir. Bu nedenle bu grupta yer alan metaforlar toplumsal değerler açısından kültürel miras kategorisinin altında toplanmıştır.
- Üçüncü grupta yer alan metaforların gerekçeleri genellikle koruyup kollanması gerektiği, ihtiyaç duyulduğu ve vazgeçilmez olduğu yönündedir. Bu nedenle bu grupta yer alan metaforlar yaşamsal değerler açısından kültürel miras kategorisinin altında toplanmıştır.
- Dördüncü grupta yer alan metaforların gerekçeleri genellikle durdukça değerlendirildiği, az bulunduğu ve güzel olduğu yönündedir. Bu nedenle bu grupta yer alan metaforlar çekicilik açısından kültürel miras kategorisinin altında toplanmıştır.
- Beşinci grupta yer alan metaforların gerekçeleri genellikle geçmişe ışık tuttuğu, geçmiş hakkında bilgi verdiği ve baktıkça tarihin görüldüğü yönündedir. Bu nedenle bu grupta yer alan metaforlar tarihi açıdan kültürel miras kategorisinin altında toplanmıştır.
- Altıncı grupta yer alan metaforların gerekçeleri genellikle kültürü yansıttığı, geleceğe ışık

tuttuğu ve yol gösterdiği yönündedir. Bu nedenle bu grupta yer alan metaforlar aydınlatıcı bir unsur olarak kültürel miras kategorisinin altında toplanmıştır.

Burada metafor ve metaforun kaynağı arasındaki ilişkiler değerlendirilerek uygun kategoriler oluşturulmuş, kategorilerin yüzdelik dağılımları belirlenmiştir. Önem açısından kültürel miras kategorisi 33 metafor ile en fazla metafor bulunan kategoridir. Toplumsal değerler açısından kültürel miras kategorisinde 20, yaşamsal değerler açısından kültürel miras kategorisinde 20, çekicilik açısından kültürel miras kategorisinde 16, tarihi açıdan kültürel miras kategorisinde 10 ve aydınlatıcı bir unsur olarak kültürel miras kategorisinde 7 metafor bulunmaktadır.

Çalışmanın geçerliliğinin sağlanması amacıyla verileri toplama ve analiz etme süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır ve sonuca nasıl ulaşıldığı belirtilmiştir (Eren, Çelik & Keleşoğlu, 2014: 640). Çalışmanın güvenilirliği, kodlanacak veriler, kodlamayı yapacak kişiler tarafından birlikte kodlanmış ve her birinin yaptığı kodlamalar birbirleri tarafından gözden geçirilerek sağlanmıştır. Derecelendirilenler arası güvenilirlik olarak adlandırılan bu yöntem, nitel çalışmalarda kullanılan ve çalışmaların güvenilirliğini arttırmaya yarayan bir yöntemdir. Bu yöntemde Miles & Huberman (1994)'ın formülüne göre güvenilirlik, kodlanan ve üzerinde mutabık kalınan kod sayısının, üzerinde mutabık kalınan ve kalınmayan kod sayısına bölünmesiyle elde edilmektedir (Güvenirlilik=Kodlanan ve üzerinde mutabık kalınan kod sayısı/Mutabık kalınmayan kod sayısı) (akt. Yıldırım & Şimşek, 2008: 395). Buna göre bu çalışmanın güvenilirliği $(100=100/(100+6))\%94$ olarak hesaplanmıştır. Nitel çalışmalarda, araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun $\%90$ ve üzeri olduğu durumlarda arzu edilen düzeyde bir güvenilirlik sağlanmış olmaktadır (Saban, 2008: 467). Verilerin analizi aşamasında 106 metafor ve 6 kategoriye temsil eden katılımcı sayıları (f) ve yüzdelik oranları (%) hesaplanmıştır. Son aşamada ise veriler yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Formları değerlendirmeye alınan öğrencilerin $\%53,4$ 'ü (f=140) erkek ve $\%46,6$ 'sı (f=122) kız öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin $\%93,1$ 'i (f=244) 19-22 yaş, $\%6,5$ 'i (f=17) 18 yaş ve altı ve $\%0,4$ 'ü (f=1) 23 yaş ve üzeri yaş aralığında bulunmaktadır. Öğrencilerin sınıf dağılımına bakıldığında $\%31,3$ 'ünün (f=82) 3. sınıf, $\%29,4$ 'ünün (f=77) 1. sınıf, $\%24,8$ 'inin (f=65) 2. sınıf ve $\%14,5$ 'inin (f=38) 4. sınıf olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Kültürel Miras Kavramına Yönelik Oluşturulan Metaforlar

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci	
		f	%			f	%
1	Hazine	29	11,1	54	Bir elin parmakları	1	0,4
2	Çocuk	10	3,8	55	Cevher	1	0,4
3	Ayna	10	3,8	56	Çiçek	1	0,4
4	Şarap	9	3,4	57	Dağ	1	0,4
5	Geçmiş	8	3,1	58	Define	1	0,4
6	Miras	7	2,7	59	Deniz	1	0,4
7	Organ	7	2,7	60	Endemik bitki	1	0,4
8	Altın	6	2,3	61	Ev	1	0,4
9	Tarih	6	2,3	62	Evlilik	1	0,4
10	Yemek	6	2,3	63	Fener	1	0,4
11	Zenginlik	6	2,3	64	Fidan	1	0,4
12	Geçmiş-gelecek	5	1,9	65	Geçmişe açılan pencere	1	0,4
13	Gelecek	5	1,9	66	Gemi	1	0,4
14	Öz benlik	5	1,9	67	Gramofon	1	0,4
15	Para	5	1,9	68	Güneş	1	0,4
16	Ata yadigarı	4	1,4	69	Günlük	1	0,4
17	Değerlerimiz	4	1,4	70	Hava	1	0,4
18	Elmas	4	1,4	71	Hint kumaşı	1	0,4
19	Kalp	4	1,4	72	Hümanizm	1	0,4
20	Su	4	1,4	73	Işık	1	0,4
21	Ağaç	3	1	74	İnci	1	0,4
22	Aile	3	1	75	Kalkınma aracı	1	0,4
23	Eşsiz bir yapıt	3	1	76	Kar tanesi	1	0,4
24	Gelenek	3	1	77	Karakter	1	0,4
25	Kitap	3	1	78	Koleksiyon	1	0,4
26	Okyanus	3	1	79	Kuşak	1	0,4
27	Servet	3	1	80	Kutsal bir görev	1	0,4
28	Yapı taşı	3	1	81	Kutsal emanet	1	0,4
29	Anne	2	0,8	82	Maya	1	0,4
30	Bilgi birikimi	2	0,8	83	Milli servet	1	0,4
31	Çınar	2	0,8	84	Moda	1	0,4
32	Dil	2	0,8	85	Mum	1	0,4
33	Gökkuşağı	2	0,8	86	Mücevher	1	0,4
34	Hayat	2	0,8	87	Nefes	1	0,4
35	Kadın	2	0,8	88	Oksijen	1	0,4
36	Köprü	2	0,8	89	Olmazsa olmazımız	1	0,4
37	Maden	2	0,8	90	Ortak noktamız	1	0,4
38	Mektup	2	0,8	91	Önemli bir kaynak	1	0,4
39	Namus	2	0,8	92	Patates	1	0,4
40	Sağlık	2	0,8	93	Rehber	1	0,4
41	Soy	2	0,8	94	Ruh	1	0,4
42	Temel taşı	2	0,8	95	Siyahın içindeki beyaz	1	0,4
43	Toplumun kimliği	2	0,8	96	Soy ağacı	1	0,4
44	Yüzük	2	0,8	97	Şelale	1	0,4
45	Anı	1	0,4	98	Tarihi Yapılar	1	0,4
46	Anka kuşu	1	0,4	99	Tarla	1	0,4
47	Antika eşya	1	0,4	100	Tatlı	1	0,4
48	Arma	1	0,4	101	Türkü	1	0,4
49	Aşk	1	0,4	102	Uzay boşluğu	1	0,4
50	Ata	1	0,4	103	Ülke	1	0,4
51	Baba	1	0,4	104	Yaprak	1	0,4
52	Banka	1	0,4	105	Yaşlı İnsan	1	0,4
53	Bayrak	1	0,4	106	Zaman Makinesi	1	0,4
TOPLAM						262	100

Turizm rehberliği öğrencilerinin kültürel miras kavramına yönelik sahip oldukları metaforlar Tablo 1'de sunulmaktadır. Tablo 1'e göre turizm rehberliği öğrencilerinin kültürel mirasa yönelik 106 adet geçerli metafor ürettiği görülmektedir. Bu metaforlar içinde yer alan hazine metaforu 29 kişi (%11,1) tarafından en fazla üretilen metafor olmuştur. Hazine metaforunu 10'ar kişi (%3,8) tarafından üretilen çocuk ve ayna metaforları takip etmektedir. Bununla birlikte şarap (f=9), geçmiş (f=8), miras (f=7), organ (f=7), altın (f=6), tarih (f=6), yemek (f=6), zenginlik (f=6) gibi metaforlar turizm rehberliği öğrencilerinin kültürel miras kavramına yönelik ürettikleri metaforlar arasındadır.

sağlamasına yardımcı olur, değerlidir ve korunması gerekir, paha biçilemez bir değeri vardır, değerlidir ve elde etmesi zordur, onunla bir ömür boyu mutlu yaşayabilirsin, her milletin sahip kültür en büyük zenginliğidir, geçmişten geleceğe bize taşınır, değeri her geçen gün artar, paha biçilemez bir değerdir, korunması ve sahip çıkılması gerekir, geleceğimiz için paha biçilemez bir değerdir, içinde geçmişten gelen birçok hazine vardır, her eser ayrı bir değer taşır, herkes önem verir, çok zengindir, tarih boyunca biriktirilen geleneklerin ve deneyimlerin devamlılığını sağlar, tarihi günümüze taşır, kültürümüze sahip çıkmanızı sağlar”, "... miras gibidir. Çünkü; değerlidir,

Tablo 2. Önem Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci	
		f	%			f	%
1	Hazine	29	28,15	18	Anka kuşu	1	0,97
2	Miras	7	6,79	19	Antika eşya	1	0,97
3	Altın	6	5,83	20	Aşk	1	0,97
4	Zenginlik	6	5,83	21	Banka	1	0,97
5	Para	5	4,85	22	Cevher	1	0,97
6	Ata yadigarı	4	3,88	23	Define	1	0,97
7	Değerlerimiz	4	3,88	24	Hint kumaşı	1	0,97
8	Elmas	4	3,88	25	İnci	1	0,97
9	Eşsiz bir yapıt	3	2,92	26	Kalkınma aracı	1	0,97
10	Kitap	3	2,92	27	Koleksiyon	1	0,97
11	Servet	3	2,92	28	Kutsal bir görev	1	0,97
12	Yapıt	3	2,92	29	Kutsal emanet	1	0,97
13	Hayat	2	1,94	30	Milli servet	1	0,97
14	Maden	2	1,94	31	Mücevher	1	0,97
15	Namus	2	1,94	32	Olmazsa olmazımız	1	0,97
16	Sağlık	2	1,94	33	Önemli bir kaynak	1	0,97
17	Temel taşı	2	1,94				
TOPLAM						103	100

Tablo 2'de önem açısından kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar verilmektedir. Bu kategoride 103 öğrencinin 33 adet metafor ürettiği görülmektedir. Bu kategoride en fazla üretilen metaforlar; hazine (f=29), miras (f=7), altın (f=6) ve zenginlik (f=6) metaforlarıdır. Bu kategoriyle ilgili metaforların geliştirilme nedenleri şu şekilde belirtilmiştir.

"Bana göre kültürel miras hazine gibidir. Çünkü; değerlidir, geçmişimizden bize kalan mirastır, gelenek görenek ve folklor özelliklerini barındırır, geçmişten gelip geleceğe aktarılır, zamanla birikenengin büyüklüğe sahiptir, değerlerimizi yansıtır ve oldukça değerlidir, zaman geçtikçe değeri artar, ülkelerin geçmişten günümüze tarih bilinciyle ilgili en kuvvetli bağıdır, korunması gerekmektedir, ülkenin tanıtılmasına ve kazanç

atalarımızdan kalmıştır, geçmişten bize kalmıştır, atalarımızdan bize kalan hazinedir, geçmişimizin mirasıdır, atalarımızdan kalan en değerli varlığımızdır, geçmiş ve geleceğe olan saygımızın göstergesidir”, "... altın gibidir. Çünkü; bir ülke için en değerli kavramdır, değerli ve önemlidir, insanların değerlerini yansıtır, her zaman çok değerlidir”, "... zenginlik gibidir. Çünkü; kültürel mirasın sayısı ne kadar çoksa ülkeye o kadar çok turist gelir, ne kadar çok olursa o yerin tarihi de köklü ve sağlamdır, asırlardır gelen devamlılık süreklilikle yaşamdır, kültürel miras ülkenin zenginliğini gösterir, kültürlerarası etkileşim ve tarih için oldukça önemlidir”, "... para gibidir. Çünkü; değerlidir, biriktirdikçe değerlenir ve artar, gelecek için teminattır”, "...ata yadigarı gibidir. Çünkü; değeri gittikçe artar, atalarımızın bize mirasıdır, bir he-

diyeden daha önemli bir şey yoktur, sahip çıkıldığında değerlenir, sahip çıkılmadığında yitip gider”, “...değerlerimiz gibidir. Çünkü; kültür o milletin geleneğinden ve toplum yapısından oluşmakta ve milletin kendisini yansıtmaktadır, dünü anlamadan yarını anlayamayız, insanın ömür boyu yanındadır, bize geçişimizi anlatır”, “...elmas gibidir. Çünkü; değerlidir, nadir ve eşsiz, zamanla değerlenir, oluşması zor ve değerlidir”, “...eşsiz bir yapıt gibidir. Çünkü; çok değerlidir, sadece millete özgüdür”, “...kitap gibidir. Çünkü; istenilen bilgiye ulaşılabilir, bir ülkenin bilinmeyenlerini öğretir, hem bilgi verir hem de öğrenme hazzı uyandırır”, “...servet gibidir. Çünkü; değerlidir, tarihi yaşatır, atalarımızdan en değerli mirastır”, “...yapıt taşı gibidir. Çünkü; turistleri cezbeder merak uyandırır, toplumun ilerleyebilmesi için temel öğedir, medeniyetin tanınmasını sağlar”, “...hayat gibidir. Çünkü; geçmişi vardır ve sürekli geleceğe taşınır, hayat kadar önemlidir”, “...maden gibidir. Çünkü; işlenmesi gerekir, zenginliktir”, “...namus gibidir. Çünkü; koruyup sahip çıkmamız gereklidir manevi değeri yüksektir, kirlenmemeli ve kirlenmemelidir”, “...sağlık gibidir. Çünkü; insan sağlığı olmadan yaşayamazsa kültürel mirası olmayan bir medeniyet te sağlam kalamaz, ülkeler kültürel mirasla ayakta kalır”, “...temel taşı gibidir. Çünkü; o toplumun geçmişini ve değerlerini yansıtır, geçmişimizi anlamamıza yardımcı olur”, “...Anka kuşu gibidir. Çünkü; ölse de küllerinden yeniden doğar”, “...antika eşya gibidir. Çünkü; zaman geçtikçe değerlenir”, “...aşk gibidir. Çünkü; hep sahiplenip seversin”, “...banka gibidir. Çünkü; çok iyi korunmalıdır”, “...cevher gibidir. Çünkü; az olsa bile en değerli şeydir”, “...defne gibidir. Çünkü; keşfetmesi zordur”, “...Hint kumaşı gibidir. Çünkü; her kültürün köklü bir geçmişi vardır ve özgüdür”, “...inci gibidir. Çünkü; maddi değeri yoktur ama maneviyatı önemlidir”, “...kalkınma aracı gibidir. Çünkü; kültürel mirasımızı görmek için gelenler ülkeye maddi anlamda katkı sağlar”,

“...koleksiyon gibidir. Çünkü; geçmişten günümüze artar ve birikir”, “...kutsal bir görev gibidir. Çünkü; bu mirası devam ettirecek olan yine biziz”, “...kutsal emanet gibidir. Çünkü; geçmişten günümüze tarihimizi, kültürümüzü ve benliğimizi yansıtır”, “...milli servet gibidir. Çünkü; paha biçilemez, tarihimizi günümüze taşır”, “...mücevher gibidir. Çünkü; zaman geçtikçe değerlenir”, “...olmazsa olmazımız gibidir. Çünkü; onunla var oluruz”, “...önemli bir kaynak gibidir. Çünkü; en değerli varlıklarımız kültürel mirasımızdır.”

Tablo 3'te toplumsal değerler açısından kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar verilmektedir. Bu kategoride 40 öğrencinin 20 adet metafor ürettiği görülmektedir. Bu kategoride en fazla üretilen metaforlar; geçmiş-gelecek (f=5), gelecek (f=5) ve özbenlik (f=5) metaforlarıdır. Bu kategoriyle ilgili metaforların geliştirilme nedenleri şu şekilde belirtilmiştir.

“Bana göre kültürel miras geçmiş-gelecek gibidir. Çünkü; tarihimizi biliriz ve ona göre yön veririz, toplumun geçmişi ve geleceği arasındaki dengeyi sağlar, geçmişini bilmeyen toplumlar geleceğine yön veremez, bir toplumun geçmişini yansıtır, aynı zamanda da geleceğine bırakabileceği bir değerdir, geçmişten gelen bu miras gelecek nesillere ışık tutar”, “... gelecek gibidir. Çünkü; bir kültürü ileri nesillere aktarması ancak gelecek ile olur, geçmişi öğrenip geleceğe yön verebiliriz, geçmişteki tarihimizin geleceğe bıraktıklarıdır, kültürel miras olmazsa gelecek olmaz, her neslin görmesi gerekir”, “... öz benlik gibidir. Çünkü; kültürel miras kaybolursa milletler de kaybolur, beni ben yapan yegane değerlerdir, geçmiş bir daha gelmez, paylaşamaz, kültürel ve bütün ortak özelliklerin kalıntısıdır”, “... aile gibidir. Çünkü; bir milletin en değerli varlığıdır, istesen de bağlarını koparamazsın, geçmişten gelir”, “...gelenek gibidir. Çünkü; asla modası geçmez, geçmişteki tarihimizin geleceğe

Tablo 3. Toplumsal Değerler Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci	
		f	%			f	%
1	Geçmiş-gelecek	5	12,5	11	Ata	1	2,5
2	Gelecek	5	12,5	12	Bayrak	1	2,5
3	Özbenlik	5	12,5	13	Evlilik	1	2,5
4	Aile	3	7,5	14	Hümanizm	1	2,5
5	Gelenek	3	7,5	15	Karakter	1	2,5
6	Dil	2	5	16	Kuşak	1	2,5
7	Köprü	2	5	17	Ortak noktamız	1	2,5
8	Soy	2	5	18	Soy ağacı	1	2,5
9	Toplumun kimliği	2	5	19	Türkü	1	2,5
10	Arma	1	2,5	20	Ülke	1	2,5
TOPLAM						40	100

biraktıklarıdır, geçmişteki birikimlerimizi günümüze taşır”, “...**dil gibidir**. Çünkü; sürekli yaşayan yaşatılması gereken milleti var eden bir olgudur, milletin değeridir”, “...**köprü gibidir**. Çünkü; nesilleri birbirine bağlar, geçmiş geleceğe bağlar”, “...**soy gibidir**. Çünkü; nesilden nesile aktarılır”, “...**toplumun kimliği gibidir**. Çünkü; toplumların yaşayış biçimleri hakkında bilgi verir, geçmişten günümüze tüm değerlerin bütününe kapsar”, “...**arma gibidir**. Çünkü; dünyada tanınmasını sağlar”, “...**ata gibidir**. Çünkü; geçmişimizi ve kökenimizi yansıtır”, “...**bayrak gibidir**. Çünkü; en önemli sembollerden biridir”, “...**evlilik gibidir**. Çünkü; nesilden nesile aktarılması gereklidir”, “...**humanizm gibidir**. Çünkü; insanlığın ortak malıdır”, “...**karakter gibidir**. Çünkü; bizi biz yapan değerler bütünüdür”, “...**kuşak gibidir**. Çünkü; geçmişten geleceğe aynı şekilde devam eder”, “...**ortak noktamız gibidir**. Çünkü; herkesin ortak olarak sahip olduğu tek şeydir”, “...**soy ağacı gibidir**. Çünkü; nesillerin birbirleriyle bağlantısı daima devam eder, kökleriyle bağlıdır”, “...**türkü gibidir**. Çünkü; değerlidir”, “...**ülke gibidir**. Çünkü; ülkenin benliğini ortaya koyan kültürel mirastır.”

çok değerlidir, en iyi şekilde bakmalı ve yaşatmalıyız, sürekli bakımı gerekmektedir.» «... **organ gibidir**. Çünkü; o olmadan eksiktir, yaşadıkça yaşatır”, “... **yemek gibidir**. Çünkü; hiçbir zaman değişmez, özü kalır ve bizi temsil eder, o olmadan yaşanmaz, her zaman ihtiyaç duyulur, bir kez tadarsan hep daha fazlasını istersin, farklı tatlar vardır, bir ülkenin tadı tuzu lezzetidir”, “... **kalp gibidir**. Çünkü; bütün toplum ona değer verip korumalıdır, bir milletin kalbi onunla birlikte atar, o olmazsa bir ülke ayakta kalamaz ve yaşayamaz, bir ülkeyi yaşatan kültürel mirastır”, “... **su gibidir**. Çünkü; her zaman ihtiyaç duyulur, her yerde karşımıza çıkabilir, onsu olmaz, hayatımızın en temel parçalarından biridir”, “... **ağaç gibidir**. Çünkü; yıkılırsa kültür diye bir kavram kalmaz, yetiştirilmesi ve büyütülmesi emek ister, nesilden nesile aktarılır”, “... **okyanus gibidir**. Çünkü; derinlere indikçe daha iyi tanırsın, uçsuz bucaksız zenginliktir, ne kadar derine inerseniz inin asla son bulmaz”, “... **anne gibidir**. Çünkü; değeri bilinmelidir, ülke için vazgeçilmezdir”, “... **kadın gibidir**. Çünkü çok

Tablo 4. Yaşamsal Değerler Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci	
		f	%			f	%
1	Çocuk	10	19,23	11	Bir elin parmakları	1	1,92
2	Organ	7	13,46	12	Ev	1	1,92
3	Yemek	6	11,53	13	Fidan	1	1,92
4	Kalp	4	7,69	14	Hava	1	1,92
5	Su	4	7,69	15	Maya	1	1,92
6	Ağaç	3	5,80	16	Nefes	1	1,92
7	Okyanus	3	5,80	17	Oksijen	1	1,92
8	Anne	2	3,84	18	Ruh	1	1,92
9	Kadın	2	3,84	19	Tarla	1	1,92
10	Baba	1	1,92	20	Yaprak	1	1,92
TOPLAM						52	100

Tablo 4’te yaşamsal değerler açısından kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar verilmektedir. Bu kategoride 52 öğrencinin 20 adet metafor ürettiği görülmektedir. Bu kategoride en çok üretilen metaforlar; çocuk (f=10), organ (f=7) ve yemek (f=6) metaforlarıdır. Bu kategoriyle ilgili metaforların geliştirilme nedenleri şu şekilde belirtilmiştir.

“**Bana göre kültürel miras çocuk gibidir**. Çünkü; çocuğu besleyip ilgi gösterdikçe, gelişir, değişir ve büyür, koruyup kollanmalı, büyütülüp geliştirilmelidir, sahip çıkılmak, korunmak, kollanmak ister, onu besleyip büyütmediğimiz koruyup kollamadığımız zaman yok olup gider, koruyup kollanması gerekir, bakılması gerekir, korunması ve bakılması gerekir, toplum için

değerlidir, onlar olmadan hayatın bir anlamı olmaz», “... **baba gibidir**. Çünkü; kendinden sonra gelen nesile ışık tutar”, “... **bir elin parmakları gibidir**. Çünkü; ayrı ayrı bir bütündür”, “... **ev gibidir**. Çünkü; bizi biz yapan kültürel mirasımızdır”, “... **fidan gibidir**. Çünkü; baktıkça gelişir”, “... **hava gibidir**. Çünkü; milletler ona ihtiyaç duyar”, “... **maya gibidir**. Çünkü; maya tutmazsa ürün bozulur”, “... **nefes gibidir**. Çünkü; köklerini her zaman hatırlatır ve hatırlarsın”, “... **oksijen gibidir**. Çünkü; onsu yaşanmaz”, “... **ruh gibidir**. Çünkü; ruhu güzelleştiren insanoğludur”, “... **tarla gibidir**. Çünkü; bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur”, “... **yaprak gibidir**. Çünkü; toplumları tamamlar.”

Tablo 5. Çekicilik Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci	
		f	%			f	%
1	Şarap	9	33,4	9	Gemi	1	3,70
2	Çınar	2	7,40	10	Kar tanesi	1	3,70
3	Gökkuşluğu	2	7,40	11	Moda	1	3,70
4	Yüzük	2	7,40	12	Patates	1	3,70
5	Çiçek	1	3,70	13	Siyahın içindeki beyaz	1	3,70
6	Dağ	1	3,70	14	Şelale	1	3,70
7	Deniz	1	3,70	15	Tatlı	1	3,70
8	Endemik Bitki	1	3,70	16	Uzay boşluğu	1	3,70
TOPLAM						27	100

Tablo 5’de çekicilik açısından kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar verilmektedir. Bu kategoride 27 öğrencinin 16 adet metafor ürettiği görülmektedir. Bu kategoride en fazla üretilen metaforlar; şarap (f=9), çınar (f=2),gökkuşluğu (f=2) ve yüzük (f=2) metaforlarıdır. Bu kategoriyle ilgili metaforların geliştirilme nedenleri şu şekilde belirtilmiştir.

gibidir. Çünkü; ülkemizde değeri bilinir», “... *siyahın* içindeki beyaz gibidir. Çünkü; *bir ülkenin güzelliği kültürel miraslarına bağlıdır*”, “... şelale *gibidir.* Çünkü; *kaynağına değil güzelliğine odaklanılır*”, “... *tatlı gibidir.* Çünkü; *yapması emek ister*”, “... *uzay boşluğu gibidir.* Çünkü; *araştırdıkça sonsuz bulgular elde edilir.*”

Tablo 6. Tarihi Açısından Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci	
		f	%			f	%
1	Geçmiş	8	34,78	6	Gramofon	1	4,35
2	Tarih	6	26,08	7	Günlük	1	4,35
3	Bilgi birikimi	2	8,69	8	Tarihi yapılar	1	4,35
4	Anı	1	4,35	9	Yaşlı insan	1	4,35
5	Geçmişe açılan pencere	1	4,35	10	Zaman makinesi	1	4,35
TOPLAM						23	100

“Bana göre kültürel miras şarap gibidir. Çünkü; *durdukça değerlenir, yillandıkça değerlenir, zaman geçtikçe daha da değerlenir*”, “... çınar *gibidir.* Çünkü; *gölgesinde dinlenmemizi sağlar, uzun yıllar ayakta kalır*”, “... *gökkuşluğu gibidir.* Çünkü; *gökkuşluğu renkleri gibi farklı etkiler yansıtmaktadır, her bölge kendi mirasıyla farklı bir renktir*”, “... *yüzük gibidir.* Çünkü; *nesilden nesile özenle korunarak aktarılır, nesilden nesile aktarılırken sağlamlığı ve bakımı da en az aktarımı kadar önemlidir*”, “... çiçek *gibidir.* Çünkü; *bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur*”, “... *dağ gibidir.* Çünkü; *onun bu duruma gelmesi için uzun bir zaman gerekir*”, “... *deniz gibidir.* Çünkü; *ucu bucağı yoktur*”, “... *endemik bitki gibidir.* Çünkü; *az bulunur ve bu yüzden değerli bir bitki gibi korunmalıdır*”, “... *gemi gibidir.* Çünkü; *geçmiş geleceğe taşır*”, “... *kar tanesi gibidir.* Çünkü; *herkesin kültürel mirası farklıdır*”, “... *moda gibidir.* Çünkü; *değişkendir*”, “... *patates*

Tablo 6’da tarihi açıdan kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar verilmektedir. Bu kategoride 23 öğrencinin 10 adet metafor ürettiği görülmektedir. Bu kategoride en fazla üretilen metaforlar; geçmiş (f=8), tarih (f=6) ve bilgi birikimi (f=2) metaforlarıdır. Bu kategoriyle ilgili metaforların geliştirilme nedenleri şu şekilde belirtilmiştir.

“Bana göre kültürel miras geçmiş gibidir. Çünkü; *kültürel miras sayesinde geçmişteki uygarlıkları öğreniriz, geçmişimiz hakkında bilgi verir, bizi biz yapan geçmişten günümüze kadar gelen kültürel mirasımızdır, geleceği en iyi onunla anlarız, geçmişimiz yoksa bizde yokuz, herkes geçmişine ayna tutmalıdır, geçmişin izlerini taşır, geçmişe ışık tutar, bizi aydınlatır*”, “... *tarih gibidir.* Çünkü; *geçmişten gelen alışkanlıklarımızı temsil eder, değerlidir, tekrarlanmazsa unutulur, kültürü-*

müzi yansıtır, bilinmesi ve sahip çıkılması gerekir”, “... **bilgi birikimi gibidir**. Çünkü; toplumun ilerlemesinde yol gösterir, zengin bir birikim sonucu oluşan önemli bir öğedir”, “... **anı gibidir**. Çünkü; geçmişi ve günümüzü hatırlatır”, “... **geçmişe** açılan pencere gibidir. Çünkü; baktığımız tüm eserlerde yaşanmış hayatları görürüz”, “... **gramofon gibidir**. Çünkü; değeri sonradan anlaşılır”, “... **günlük gibidir**. Çünkü; geçmişimizi bize hatırlatır”, “... **tarihi yapılar gibidir**. Çünkü; eski uygarlıklardan bize kalmıştır”, “... **yaşlı insan gibidir**. Çünkü; baktıkça tarih görürsünüz”, “... **zaman makinesi gibidir**. Çünkü; yer, mekan, eserler değişse, yıpransa bile geçmiş yaşatır.”

Tablo 7. Aydınlatıcı Bir Unsur Olarak Kültürel Miras

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci		Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforu temsil eden öğrenci	
		f	%			f	%
1	Ayna	10	58,82	5	Işık	1	5,88
2	Mektup	2	11,78	6	Mum	1	5,88
3	Fener	1	5,88	7	Rehber	1	5,88
4	Güneş	1	5,88				
TOPLAM						17	100

Tablo 7’de aydınlatıcı bir unsur olarak kültürel miras kategorisinde yer alan metaforlar verilmektedir. Bu kategoride 17 öğrencinin 7 adet metafor ürettiği görülmektedir. Bu kategoride en fazla üretilen metaforlar; ayna (f=10) ve mektup (f=2) metaforlarıdır. Bu kategoriyle ilgili metaforların geliştirilme nedenleri şu şekilde belirtilmiştir.

“**Bana göre kültürel miras ayna gibidir**. Çünkü; geçmişin izlerin taşır, kültürel mirası olmayan bir ülkenin geçmişi bilinmez, bize bırakılan kültür yaşadığımız toprakların geçmişini anlatır, bir ülkenin varlığını, gelenek ve göreneklerini yansıtır, kültürel miras bir milletin geçmişini anlamamıza yardımcı olan en önemli kalıntıdır, bulunduğu coğrafyanın geçmişini yansıtır, geçmişten günümüze gelen eserlerde tarihimizi görürüz, kendi kültürel benliğini yansıtır, geleceğe ışık tutar, baktıkça o milletin neler yaşadığını anlayabiliriz”, “... **mektup gibidir**. Çünkü; geçmişimizi bize anlatır, geçmişten geleceğe ışık tutar”, “... **fener gibidir**. Çünkü; geleceğe ışık tutarak değerlerimizi unutmamamızı sağlar”, “... **güneş gibidir**. Çünkü; yeniden yeniden doğup farklı medeniyetlerin farklı kültürünü öğrenerek gelişir, büyür, aydınlatır geleceğimizi”, “... **ışık gibidir**. Çünkü; ülkenin geçmişini geleceğine ışık gibi yansıtır», “... **mum gibidir**. Çünkü; karanlığı, geçmişi aydınlatır”, “... **rehber gibidir**. Çünkü; yol gösterir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan araştırmanın sonucunda turizm rehberliği öğrencilerinin kültürel miras üzerine olumlu yönde ve çok sayıda metafor geliştirdiği tespit edilmiştir. Bu sonuç, öğrencilerin kültürel miras kavramına ilişkin bakış açılarının geniş olduğunu göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin “Kültürel Miras” kavramına ilişkin geliştirdikleri olumlu metaforlar, kültürel mirasın tanıtılması, korunması ve yaşatılması noktasında üstlerine düşen görevi yerine getireceklerine işaret etmektedir. Turizm rehberliği bölümü öğrencileri toplamda 106 metafor

geliştirmiştir. Öğrencilerin “Kültürel Miras” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar ortak özellikleri dikkate alınarak, önem açısından kültürel miras, toplumsal değerler açısından kültürel miras, yaşamsal değerler açısından kültürel miras, çekicilik açısından kültürel miras, tarihi açıdan kültürel miras ve aydınlatıcı bir unsur olarak kültürel miras olmak üzere 6 kategoride toplanmıştır. Kategorilere bakıldığında, kültürel mirasın en çok önem açısından kültürel miras kategorisindeki kavramlara benzetildiği görülmektedir. Kültürel miras kavramı en fazla önem açısından kültürel miras kategorisi altında “hazine”, yaşamsal değerler açısından kültürel miras kategorisi altında “çocuk”, aydınlatıcı bir unsur olarak kültürel miras kategorisi altında “ayna”, çekicilik açısından kültürel miras kategorisi altında “şarap”, tarihi açıdan kültürel miras kategorisi altında “geçmiş” ve toplumsal değerler açısından kültürel miras kategorisi altında “geçmiş-gelecek” kavramlarına benzetilmiştir.

Metaforlara ilişkin gerekçelerde genel olarak kültürel mirasın geçmişten geleceğe ve nesilden nesile aktarılması gereken, insanlığın ortak değeri olan, kültürü yansıtan ve insanlığa yol gösteren bir kavram olarak ifade edildiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte turizm rehberliği öğrencilerinin 106 farklı metafor geliştirmesi kültürel miras hakkında bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Turist rehberi adaylarının meslek bilincine sahip olması ve kültürel mirasın önemini farkında olması mesleğin icrasında üstlenecekleri görevleri başarı

ile yerine getireceklerinin bir göstergesidir. Birer kültür elçisi olan turist rehberleri kültürel mirasın korunması, yaşatılması ve aktarılmasında kilit rol oynamaktadır. Bu nedenle, kültürel miras kavramına ilişkin farkındalıkları, kültürel miras bilincinin gelecek nesillere aktarılması yoluyla turizm bilincini güçlendirecek, olumsuz sosyo-kültürel etkileri azaltacak ve sürdürülebilir turizme katkı sağlayacaktır.

İlgili alanyazında kültürel miras kavramına ilişkin metaforların belirlenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanmış (Selanik-Ay & Kurtdede-Fidan, 2013), ancak ülkeyi, ülkenin kültürünü ve kültürel mirasını tanıttak olan turist rehberi adaylarına uygulanan bu yönde bir metafor çalışmasına rastlanmamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu lisans düzeyinde turizm rehberliği eğitimi veren Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Gelecek araştırmalarda bu çalışmada olduğu gibi, turizm rehberliği eğitimi veren farklı programlardaki öğrencilerin, rehberliği meslek olarak icra eden turist rehberlerinin, diğer turizm çalışanlarının ve profesyonellerinin kültürel miras kavramına yönelik algıları metafor analizi ile incelenebilir ve bu kavrama yönelik bilinç ve farkındalık düzeyleri tespit edilebilir. Bu çalışmanın ayrıca bu yönde yapılacak olan farklı akademik çalışmalara kaynak teşkil edeceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ahmad, Y. (2006). The Scope and Definitions of Heritage: From Tangible to Intangible. *International Journal of Heritage Studies*, 12 (3), 292-300.
- Akay, S. (2006). Somut Olmayan Kültürel Mirasın Tarih Araştırmalarında Kaynak Olma Özelliği. *Milli Folklor Dergisi*, 70, 41.
- Altun, S. A. & Apaydın, Ç. (2013). Kız ve Erkek Öğretmen Adaylarının "Eğitim" Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 19 (3), 329-354.
- Andriessen, D., & Gubbins, C. (2009). Metaphor Analysis as an Approach for Exploring Theoretical Concepts: The Case of Social Capital, *Organization Studies*, 30 (08), 845-863.
- Armstrong, S. L., Davis H. S., & Paulson E. J. (2011). The Subjectivity Problem: Improving Triangulation Approaches in Metaphor Analysis Studies, *International Journal of Qualitative Methods*, 10 (2), 151-163.
- Aslan, Z. & Ardemagni, M. (2006). Introducing Young People to the Protection of Heritage Sites and Historic Sites. A Practical Guide For School Teachers in the Arab Region. Web: http://www.iccrom.org/ifrcdn/pdf/ICCROM_09_ManualSchoolTeachers_en.pdf adresinden 11 Temmuz 2017 tarihinde erişilmiştir.
- Aşılıoğlu, F. & Memlük, Y. (2010). Frig Vadisi Kültür Mirası Alanlarının Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 2 (2), 185-197.
- Ateş, M. & Karatepe, A. (2013). Üniversite Öğrencilerinin "Küresel Isınma" Kavramına İlişkin Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (27), 221-241.
- Avcı, M. & Memişoğlu, H. (2016). Kültürel Miras Eğitimine İlişkin Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Görüşleri. *İlköğretim Online*, 15 (1), 104-124.
- Avcıkurt, C. (2015). *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*. (4.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Avcıkurt, C. (2017). *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*. (Güncellenmiş 5.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Avrupa Konseyi Toplum İçin Kültürel Mirasın Değeri Çerçeve Sözleşmesi. (2006). Çev. Hasan Ferit Güngör. *Türk İdare Dergisi*, 466, 67-88.
- Aydın, F. (2011). Üniversite Öğrencilerinin « Çevre» Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Eastern Geographical Review*, 16 (26), 25-44.
- Aydın, M. (2016). Beş Nitel Araştırma Yaklaşımı. İçinde Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni. (M. Bütün, S. B. Demir Çev. Ed.) Ankara: Siyasal Kitabevi. (Orijinal çalışma 2013 yılında yayımlanmıştır.)

Beşirli, H. (2011). Türk Kültüründe Güç, İktidar, İtaat ve Sadakatin Yemek Sembolizmi Esasında Değerlendirilmesi. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (58).

Bozdoğan, Y. K. & Sünbül, A. M. (2016). Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin 'Müze' Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 107-127.

Council of Europe. (2005). Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society, Faro 27.10.2005. Web: <https://rm.coe.int/1680083746> adresinden 11 Temmuz 2017 tarihinde erişilmiştir.

Çetin, T. (2010). Cumalıkızık Köyünde Kültürel Miras ve Turizm Algısı. *Milli Folklor*, 22 (87), 181- 190.

De Troyer, V., Vermeersch, J., Van Genechten, H., Kusters, K., Vitre, N., Mols, P., & Pizzicannella, F. (2005). *Heritage in the Classroom: A Practical manuel for Teachers*. Web: <http://www.hereduc.net/hereduc/> adresinden 28 Haziran 2017 tarihinde erişilmiştir.

Demir, Ö. & Özmen, S. K. (2015). Ortaokul Öğrencilerinin Düşünme Kavramına İlişkin Metaforları. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10 (7), 359-380.

Doğaner, S. (2003). Miras Turizminin Coğrafi Kaynakları ve Korunması. Coğrafi Çevre Koruma ve Turizm Sempozyumu. http://www.academia.edu/4509617/M%C4%B0RAS_TUR%C4%B0ZM%C4%B0N%C4%B0N_CO%C4%9ERAF%C4%B0_KAYNAKLARI_VE_KORUNMASI adresinden 14 Mayıs 2017 tarihinde erişilmiştir.

Endresen, K. (1999). Sustainable Tourism and Cultural Heritage. "A Review of Development Assistance and Its Potential to Promote Sustainability". New World Hope Organization.

Eren, F., Çelik, İ. & Keleşoğlu, A. (2014). Ortaokul Öğrencilerinin Facebook Algısı: Bir Metafor Analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22 (2), 635-648.

Farrell, T. S. C. (2006). 'The Teacher Is an Octopus' Uncovering Preservice English Language Teachers' Prior Beliefs through Metaphor Analysis. *RELC Journal*, 37 (2), 236-248.

Göçer, A. (2013). Türkçe Öğretmeni Adaylarının 'Kültür Dil İlişkisi'ne Yönelik Metaforik Algıları. *Electronic Turkish Studies*, 8 (9), 253-263.

Gömlüksiz, M. N. (2013). Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Electronic Turkish Studies*, 8 (8), 649-664.

Güler, A., Halıcıoğlu, M. B., & Taşgın, S. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Güner, N. (2013). Öğretmen Adaylarının Matematik Hakkında Oluşturdıkları Metaforlar. *NWSA-Education Sciences*, 8 (4), 428-440.

Güveli, E. A., İpek, A. S., Atasoy, E. & Güveli, H. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Kavramına Yönelik Metafor Algıları. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 2 (2), 140-159.

Hacıfazlıoğlu, Ö., Karadeniz, Ş. & Dalgıç, G. (2011). Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliğine İlişkin Algıları: Metafor Analizi Örneği. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi-Journal of Educational Sciences Research*, 1 (1), 97-121.

Haydaroğlu, İlknur. (2003). Osmanlı Saray Mutfağından Notlar. Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Tarih Araştırmaları Dergisi, 22 (34), 1-9.

Hebdige, D. (2004). Altkültür 'Tarzın Anlamı. (Çev. Sinan Nişancı). İstanbul: Babil Yayınları.

Karaçanta, H. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Milli Değerlere Yönelik Metaforları. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 107-114.

Kaya, M. F. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Çevre Sorunlarına İlişkin Algıları: Metafor Analizi Örneği. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (2), 917-931.

Kılcan, B. & Akbaba, B. (2013). Sosyal Bilgiler Öğretim Programında Yer Alan Kültürel Mirasa Duyarlılık Değerine İlişkin Öğrenci Algılarının İncelenmesi. *Journal of World of Turks*, 5 (3), 113-137.

Kiper, P. (2004). Küreselleşme Sürecinde Kentlerimize Giren Yeni Tüketim Mekânları ve Yitirilen Kent Kimlikleri. *Planlama*, 4, 14-18.

Korkmaz, F. & Bağçeci, B. (2013). Lise Öğrencilerinin "Üniversite" Kavramına İlişkin Metaforik Algıların İncelenmesi *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 187-204.

Kurin, R. (2004). Safeguarding Intangible Cultural Heritage in the 2003 UNESCO Convention: a Critical Appraisal. *Museum international*, 56 (1-2), 66-77.

Kurtar, C. & Somuncu, M. (2013). Kentsel Kültürel Mirasın Korunması ve Sürdürülebilirliği: Ankara Hamamönü örneği. *Ankara Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 35-47.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2009). Kültürel Miras ve Müzecilik. Web: <http://teftis.kulturuzturizm.gov.tr/Eklenti/1279,muserrefcanpdf.pdf?0> adresinden 14 Mayıs 2017 tarihinde erişilmiştir.

- Labadi, S. (2013). UNESCO, Cultural Heritage, and Outstanding Universal Value: Value-Based Analyses of the World Heritage and Intangible Cultural Heritage Conventions. Plymouth: AltaMira Press.
- Logan, W. S. (2007). Closing Pandora's Box: Human Rights Conundrums in Cultural Heritage Protection. In H. Silverman and D. F. Ruggles (Eds.), *Cultural Heritage and Human Rights* (pp.33-52). New York: Springer.
- Merryman, J. H. (1989). The Public Interest in Cultural Property. *California Law Review*, 77 (2), 339-364.
- Nikitina, L. & Furuoka, F. (2008). "A Language Teacher is Like...": Examining Malaysian Students' Perceptions of Language Teachers through Metaphor Analysis. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5 (2), 192-205.
- Özbaş, B. Ç. & Aktekin, S. (2013). Tarih Öğretmen Adaylarının Tarih Öğretmenliğine İlişkin İnançlarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi. *Journal of Theory and Practice in Education*, 9 (3), 211-228.
- Özder, A., Kaya, H. & Ünlü, M. (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinin "Turizm" Kavramı İle İlgili Geliştirdikleri Metaforların Analiz Örneği. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 25, 18-31.
- Özgen, I. (2013). Uluslararası Gastronomiye Genel Bakış. İçinde: Mehmet Saruışık ve Gülçin Özbay (Der.). *Uluslararası Gastronomi (Temel Özellikler- Örnek Menüler ve Reçeteler)*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Polat, S., Apak, Ö. & Akdağ, M. (2013). Investigation of Primary Student Teachers' Perceptions about the Concept of Academician through Metaphor Analysis. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 14 (2), 57-78.
- Rusalić, D. (2009). Making the Intangible Tangible: The New Interface of Cultural Heritage. Beograd: Institute of Ethnography SASA (Special editions; 63).
- Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459-496.
- Saçılık, M. Y., Çevik, S. & Özkan, Ç. (2016). Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü Önlisans Öğrencilerinin "Turizm" Olgusuna İlişkin Metaforik Algıları. *Akademik Bakış Dergisi*, 53, 84-103.
- Selanik Ay, T. & Kurtdede Fidan, N. (2013). Öğretmen Adaylarının» Kültürel Miras» Kavramına İlişkin Metaforları. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8 (12), 1135-1152.
- Suvanto, M. (2002). Images of Japan and the Japanese: the Representations of the Japanese Culture in the Popular Literature Targeted at the Western World in the 1980s-1990s. University of Jyväskylä, Jyväskylä.
- Şahinkaya, N. & Yıldırım, M. (2016). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematikle İlgili Kavramlara İlişkin Metaforları. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11 (3), 2623-2640.
- Tiryaki, E. N. & Demir, A. (2016). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Becerisine Yönelik Metaforik Algıları, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13 (33), 18-27.
- Tortop, H. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Üniversite Hocası Hakkındaki Metaforları ve Bir Değerlendirme Aracı Olarak Metafor, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3 (2), 153-160.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2017). Miras. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.591829f2d42d38.37252246 adresinden 14 Mayıs 2017 tarihinde erişilmiştir.
- Tweed, C. & Sutherland, M. (2007). Built Cultural Heritage and Sustainable Urban Development. *Landscape and Urban Planning*, 83 (1), 62-69.
- UNESCO. (1972). Dünya Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Sözleşmesi. Web: <http://teftis.kulturuzturizm.gov.tr/TR,14269/dunya-kulturel-ve-dogal-mirasin-korunmasi-sozlesmesi.html> adresinden 11 Temmuz 2017 tarihinde erişilmiştir.
- UNESCO. (2003). Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi. Web: <https://ich.unesco.org/doc/src/00009-TR-PDF.pdf> adresinden 28 Haziran 2017 tarihinde erişilmiştir.
- Vecco, M. (2010). A Definition of Cultural Heritage: From the Tangible to the Intangible. *Journal of Cultural Heritage*, 11 (3), 321-324.
- Yapıcı, M. & Yapıcı, Ş. (2013). Öğretmen Adaylarının Pedagojik Formasyona İlişkin Metaforları. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8 (8), 1421-1429.
- Yeşilbursa, C. C. (2013). Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Somut Kültürel Mirasa Yönelik Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21 (2), 405-420.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extensive Summary

Investigation of Perceptions About The Concept of Cultural Heritage Through Metaphor Analysis

Özlem KÖROĞLU*,

Hasret ULUSOY YILDIRIM, Cevdet AVCIKURT

Introduction

The culture is a lifestyle (Suvanto, 2002: 21), which is defined as the entire achievements of human in its struggle with the nature (Avcıkurt, 2015: 160). Culture is the most important element that distinguishes a society from the others (Beşirli, 2011: 140) as well as includes all characteristic activities of that society (Hebdige, 2004: 16).

Culture and cultural heritage are sources of societies; in this sense, the works reflecting the culture, are expressed as witnesses showing the dates of the emergence of these works in future generations. The protection of the cultural heritage that belongs to the societies also implies the preservation of the history of humanity (Akay, 2006; Endresen, 1999).

Conceptual Framework

Cultural heritage which transfers the information regarding past lives, consists of tangible and intangible cultural assets (Yeşilbursa, 2013: 408). All the works that have been transferred between generations are deemed as the richness of that country (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009: 1). The traces of human communication and behaviours, which are protected and transferred from the past as they are attributed individual or social meanings, are defined as cultural heritage (De Troyer et al., 2005: 12). The cultural heritage is defined as “any kind of physically existing works made by humans, which are inherited from the past and intended to be passed to the future for different reasons as well as a set of values belonging to a society” (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009: 3).

Method

In this research, the phenomenology design, one of the qualitative research methods, was used. Phenomenology is based on facts that are aware but have no detailed understanding (Yıldırım & Şimşek, 2008). In the research, demographic features of the students were obtained by the help of quantitative data, and their metaphors for cultural heritage was obtained

using content analysis which is one of the qualitative research methods.

This research was carried out by the participation of 284 students studying in all classes at Balıkesir University, Faculty of Tourism, Tourist Guiding Department during spring term of 2016-2017 educational year. The purpose of the study is to elucidate the perceptions of the cultural heritage concept of the students who have tourism guidance education. For this purpose, metaphor interpretation has been appealed. Metaphor is a form of language which a concept or a term is applied to a different concept in order to state a certain similarity (Yıldırım & Şimşek, 2008: 207). Metaphor is used as a bridge between two concepts. Here, the first concept is the one characteristics of which is generally known by anybody. It is told by using a known characteristic of this concept and a similar characteristic of the new concept (Güner, 2013: 429).

In the research; gender, age and class questions were asked at first in order to determine demographic characteristics of students. After that, each student was asked an open ended question which was “In my opinion, cultural heritage is like..., because...”, expecting him/her to create a metaphor for cultural heritage concept. The relationship between subject and source of the metaphor was attempted to be identified with the word “.like”, and the meaning and reason attributed to that metaphor with “because...”. Those sentences used in the research form the data source of the research.

In the research, analysis of data were accomplished in five stages. These stages are coding and sorting, category development, validity and reliance, analysis of data and finally, the interpretation of data. Those said stages were also used before in studies which were performed by using the metaphor method (Güveli, İpek, Atasoy & Güveli, 2011; Hacıfazlıoğlu et al., 2011; Tiryaki & Demir, 2016; Tortop, 2013) When evaluating the data, 22 forms which did not state any metaphor or stated a meaningless metaphor and without a reason were eliminated and excluded from the study, and analysis were made through 262 forms. After invalid forms were eliminated, metaphors were listed and at that stage, it was identified that the students had produced 106 valid metaphors.

The categories which the metaphors of tourist guiding students created for cultural heritage concept was considered in 6 different groups. Those groups include in terms of care taken, in terms of social values, in terms of life-sustaining values, in terms of attraction, in terms of history and the cultural heritage as an enlightening element. With 33 metaphors, cultural

* Corresponding author at: Balıkesir University, Tourism Faculty,
E-Mail Address: okoroglu@balikesir.edu.tr

heritage category in terms of care taken is the one who has the most metaphors. There are 20 metaphors in social values category, 20 metaphors in life-sustaining values, 16 metaphors in attraction category, 10 in historical category and 7 metaphors in cultural heritage category as an enlightening element. The study done by Selanik-Ay & Kurtdede-Fidan (2013) have been taken into consideration as these categories have been identified and named.

Results

The treasure metaphor included within 106 metaphors were the most produced metaphor by 29 person (11,1%). Treasure method is followed by child and mirror metaphors each of which were produced by 10 people (3,8%). Along with that metaphors such as wine (f=9), past (f=8), heritage (f=7), organ (f=7), gold (f=6), history (f=6), food (f=6), richness (f=6) are along the metaphors produced for cultural heritage concept.

In cultural heritage category in terms of care taken, it is observed that 103 students created 33 metaphors. The most included metaphor in this category is: treasure (f=29). In cultural heritage category in terms of social values, it is observed that 40 students created 20 metaphors. The most included metaphors in this category are: past-future (f=5), future (f=5), self (f=5). In cultural heritage category in terms of life-sustaining values, it is observed that 52 students created 20 metaphors. The most included metaphor in this category is: child (f=10) In cultural heritage category in terms of attraction, it is observed that 27 students created 16 metaphors. The most included metaphor in this category is: wine (f=9) In cultural heritage category in terms of history, it is observed that 23 students created 10 metaphors. The most included metaphor in this category is: past (f=8) In cultural heritage category as an enlightening element, it is observed that 17 students created 7 metaphors in cultural heritage category. The most included metaphor in this category is: mirror (f=10).

Conclusion

As a result of the conducted study, it was identified that tourist guiding students have developed positive and a large number of metaphors. This result shows that the students have a wide point of view on cultural heritage concept. Moreover, the positive metaphors that the students developed regarding "Cultural Heritage" concept points out that they do their part at the point of presentation, conservation and maintaining of the cultural heritage.

When categories are reviewed, it is observed that cultural heritage is mostly likened to the concepts

under the category of cultural heritage in terms of care taken. Cultural heritage concept is mostly likened to "treasure" under cultural heritage category in terms of care taken, to "child" under cultural heritage category in terms of life-sustaining values and to "mirror" under cultural heritage category as an enlightening element.

It was identified that in justifications regarding the metaphors, cultural heritage was generally stated as a concept which should be transferred from the past to the future and from generation to generation, a shared value of humankind, reflecting the culture and paving the way for the mankind. Besides, the development of 106 different metaphors by tourist guiding students show that they have knowledge about the cultural heritage. It is an indication that tourist guiding students will successfully perform the duties they will undertake in execution of the profession as they have professional consciousness and are aware of the importance of cultural heritage. Tourist guides each of which are cultural ambassadors, play key roles in conserving, maintaining and transfer of the cultural heritage. Therefore, awareness of the concept of cultural heritage will reduce negative socio-cultural influences and contribute to sustainable tourism by strengthening tourism awareness through the transfer of knowledge of cultural heritage to future generations.

Sample of the research consists of Tourist Guiding department students of Balıkesir University Faculty of Tourism that provides tourist guiding education at license level. In future research, as well as in this study, perceptions of the cultural heritage concept of students in different programs providing tourism guidance education, persons who execute tourist guiding as a profession, other tourism employees and professionals can be examined through metaphor analysis and their consciousness and awareness levels can be determined. This study is also thought to be the source for the different academic studies to be carried out in this direction.